VÄSTERÅS STAD

MINNESANTECKNINGAR

Stadsledningskontoret

Rådet för funktionshinderfrågor - Temadag

Mötesinformation
12 april 2022, 09:30-15:30
Kommunfullmäktiges sessionssal

Närvarande ledamöter och ersättare från rådet
Magnus Johansson, Carin Lidman, Karin Andersson, Vicki Skure Eriksson, Margareta Hallner, Eira Gunnarsson, Monica Turner, Irene Hagström, Caroline Högström, Ove Löfgren, Åsa Blom, Anne-Sofie Blomberg, Anna-Marit Tirkkonen, Helene Karlsson, Elias Wäfors.

Tema-dag
Rådets tema-dag bestod av två pass, förmiddag eller eftermiddag, med möjlighet att få prova på att vara blind, sitta i rullstol, testa sin hörsel samt möjlighet till föreläsningar om olika ämnen. 25 personer deltog på förmiddagen och 15 personer deltog på eftermiddagen.

De två gästande föreläsarna var Mike Malmer och Cecilia Jalder som berättade om sitt liv med funktionsnedsättning. Margareta Hallner föreläste om Kommunikation (Bilaga 1) och om Funktionsrätt Västerås (Bilaga 2) som är ett samarbetsorgan för föreningar för personer med funktionsnedsättning. Nedan bifogas bilder från dagen.

Funktionsrätt
Västerås

Bemötande struktur kommunikation

Allas lika värde

FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning godkändes i Sverige 2009

Staterna säger ja till att personer med funktionsnedsättning har samma rätt som andra att vara med på kultur, fritid och idrott ska vara tillgängliga.

Universell utformning

Personer med synskador

Väl uppmärkta funktioner till exempel hissknappar med punktskrift- eller kompletterande syntetiskt tal kan kompensera det en synskadad inte kan läsa.

Vita käppen
Ledarhund
Ledsagning och tolkning

Personer med hörselnedsättning eller dövhet

Vänd dig till din samtalspartner då du pratar - inte till tolken..
Tala som vanligt, men inte för fort.
Om ni är flera personer - tala en i taget.
Använd alltid mikrofon du vet aldrig vad

Personer med rörelsenedsättning

Offentliga lokaler kan också behöva anpassas, till exempel med hjälp av: Hissar eller ramper för att överbrygga nivåskillnader, en dörröppnare.
Hjälpmedel rullstol, permobil, rullator med mera.
Toaletter anpassade för personer med fysisk funktionsnedsättning och rullstol.

Personer med hjärnskador

Omgivningen bör anpassas för att personen skall ges möjlighet att fokusera.
Informationen bör ges i rimlig omfattning och med den tid som behövs. Strukturera informationen.
Begränsa onödigt brus i omgivningen vad gäller både syn och hörselintryck.

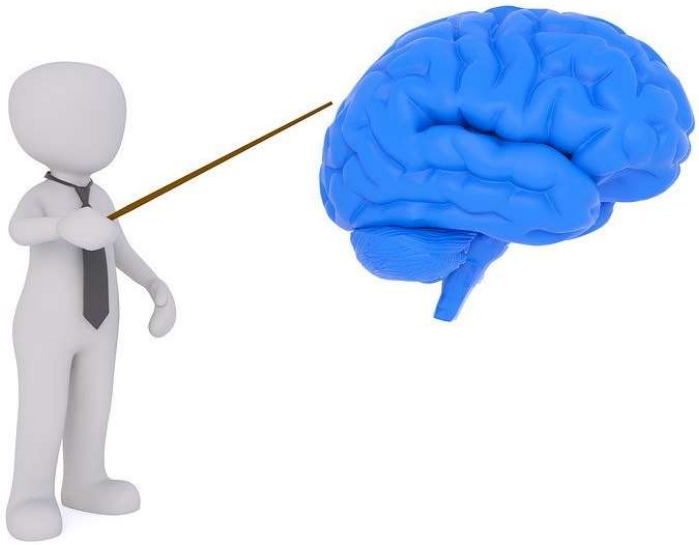

Personer med IF och autism

För ett gott bemötande krävs kunskap om funktionsnedsättningen, samt förekomst av individuell variation.
För många personer med autism och IF finns en begränsad förmåga att tolka och uppfatta sina egna och andras känslor.
Personer med autism har ett annorlunda sätt att förstå och tänka.
Även uppfattningen av sinnesintryck skiljer sig åt från den "normala" befolkningen.

Kognition

Kognition handlar om de processer som sker i hjärnan då vi tar emot, bearbetar och förmedlar information.

Den kognitiva förmågan kan påverkas av bl.a. IF, traumatiska hjärnskador, demenssjukdomar, whiplashskador, afasi, autism, ADHD/ADD och psykiska funktionsnedsättningar.

Orsaken till kognitiva funktionsnedsättningar är att hjärnan inte klarar att samordna signaler och kan leda till att man kan ha svårt att utföra vardagliga aktiviteter. svårt att vara delaktig i samhället (isolering).

Kognition fortsättning

Exempel på problem i vardagen

- svårt att komma i håg (minne)
- svårt att ta initiativ till vardagliga aktiviteter (initiativ)
- svårt att passa tider, att påbörja/avsluta i tid (tidsuppfattning)
- svårt med ordning och reda (struktur)
- svårt med avslappning och ro, sömnstörningar (stress)

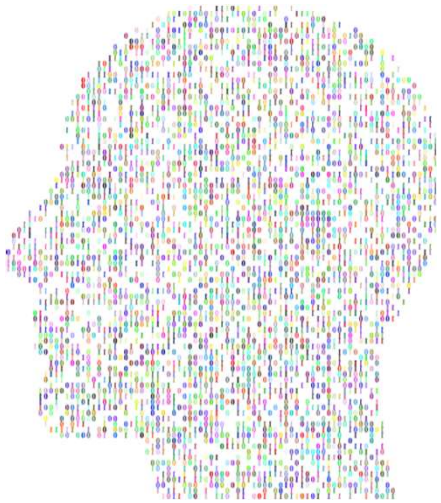

Bemötande

Är ett gemensamt ansvar

Kommunikation

Kommunikation är en komplicerad process där man överför information mellan individer. Genom olika media som tal, bilder, kropps- eller teckenspråk "pratar" vi med varandra.

Vid skador i specifika områden i hjärnan kan man drabbas av olika kommunikationsstörningar som kan påverka tal- och/eller språkförmågan.

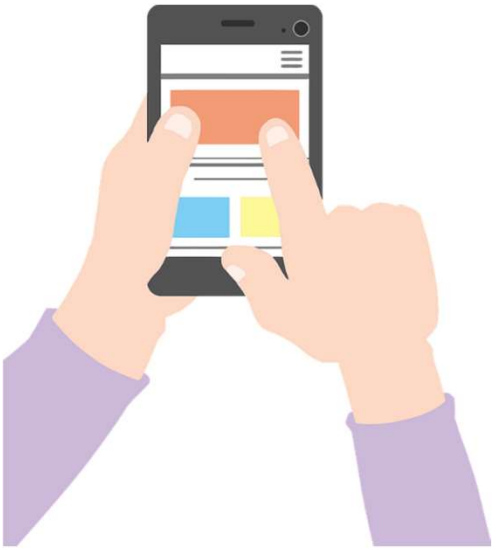

Tänkvärt

”Hur skulle det vara, om du inte förstod vad folk runt omkring dig säger?
Hur skulle det vara, om du inte förstår det du ser, för att du inte har ett namn på det.
Hur skulle det vara, om du inne i hjärnan vill något, men du kan inte förmedla det så att det blir uppfattat av andra människor?”

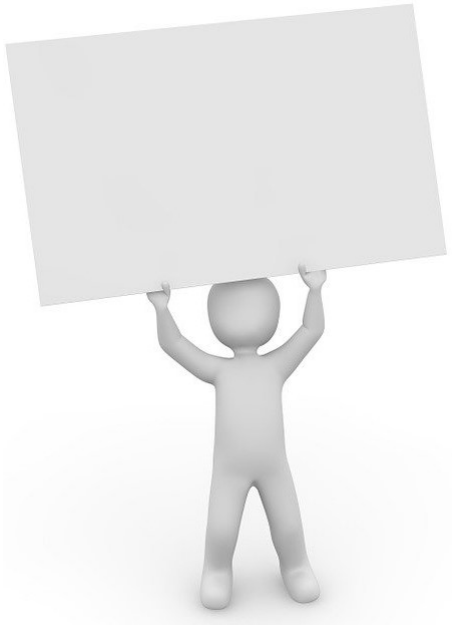

Varför är det viktigt med ett språk?

Kommunikation

"Om alla mina möjligheter togs ifrån mig med ett undantag, skulle jag välja att behålla styrkan av att kunna kommunicera, för med den skulle jag kunna återvinna resten”

Daniel Webster (1782-1852)

Kommunicera?

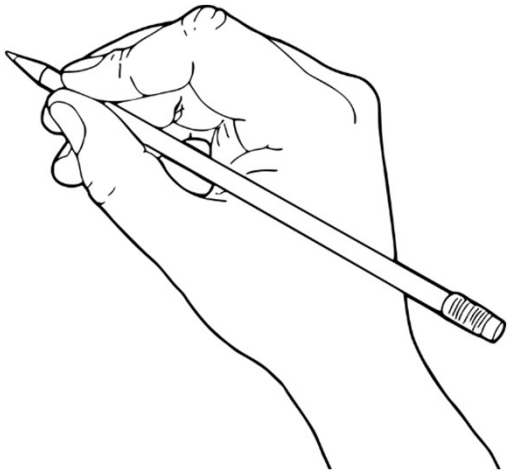

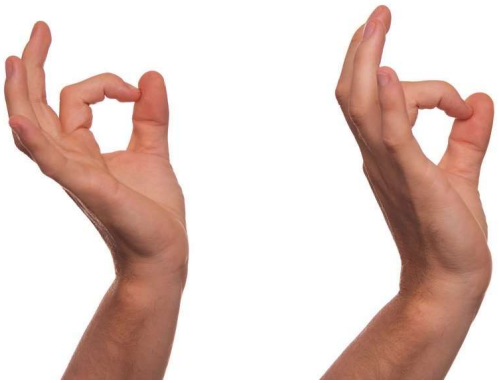

Vill du veta vad som ska hända?

Det vill alla människor

Vad är struktur för dig?

Tecken, Bliss, samtalskarta

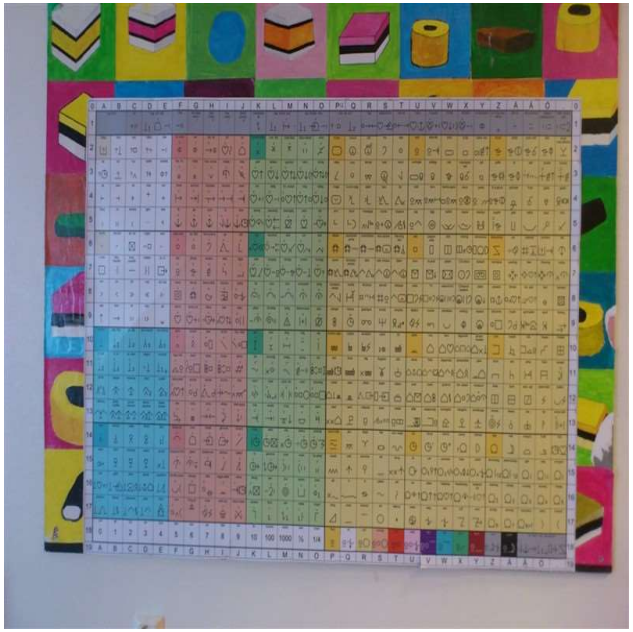

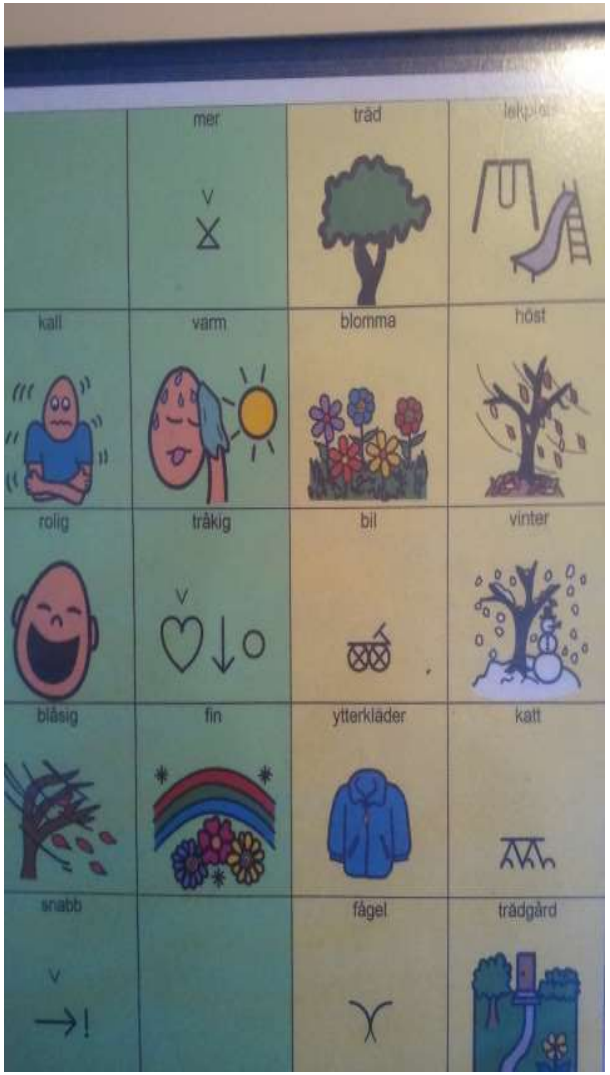

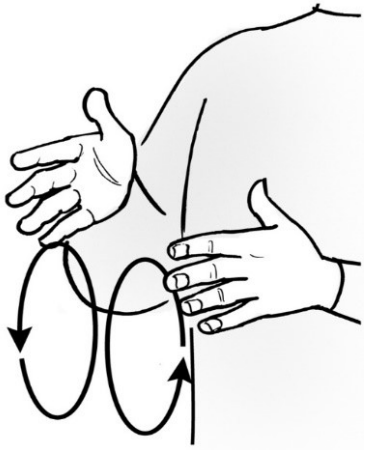

Krav på omgivningen

Det finns många sätt att underlätta för personer med funktionsnedsättningar att ta sig fram och fungera i omgivningen.

Olika funktionshinder kräver olika anpassningar.

Tänk också på att det förekommer att en och samma person kan ha flera olika funktionsnedsättningar.

Fråga hellre en gång för mycket än en gång för lite. Individens funktionsförmåga bör utgöra grund för anpassning både av både miljö och bemötande.

Funktionsrätt Västerås

Funktionsrätt Västerås medlemmar från 12 olika funktionshinderföreingar.

Vi har cirka 6500 medlemmar i våra medlemsföreningar.

Vi har ett samverkansavtal med Västerås Stad.

Vi vill samverka innan besluts tas!

Vi jobbar med frågor VoF , BUF, Kultur
idrott, tillgänglighet och övrigt.

Utbildningar för politiker med fokus på funktionsrättkonventionen

Vi har mycket erfarenhet som vi vill dela med er!

Funktionsrättskonventionen
– Från snack till verkstad!

Visste du att det finns en FN-konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning? Konventionen beskriver dina rättigheter och Sverige ska se till att dessa rättigheter genomförs.

Funktionsrätt Västerås

Funktionsrätt Västerås 12 föreningar i samverkan

Artikel 1 Syftet med konventionen

Konventionens **syfte** är att främja, skydda och säkerställa det fulla och lika åtnjutandet av **alla mänskliga rättigheter deltagande i samhället på lika villkor som andra.**

Artikel 2 Definitioner

”Kommunikation” innefattar bland annat språk, textning, punktskrift, taktil kommunikation, tillgängliga multimedier, såväl som textstöd, uppläst text, lättläst språk och mänskligt tal, alternativa och kompletterande former,
medel och format för kommunikation, samt tillgänglig informations- och kommunikationsteknik (IT).

Artikel 3 Allmänna principer

a) individuellt självbestämmande, frihet att göra egna val
b) icke-diskriminering,
c) inkludering i samhället,
d) respekt för olikheter
e) lika möjligheter,
f) tillgänglighet,
g) jämställdhet mellan kvinnor och män,
h) respekt för barn med funktionsnedsättning

Artikel 4 Allmänna åtaganden

1. Konventionsstaterna **grundläggande friheter** för alla personer med funktionsnedsättning utan **diskriminering.**
2. Med avseende på **ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter** åtar sig varje
3. Konventionsstaterna **nära samråda med och aktivt involvera personer med funktionsnedsättning,** däribland **barn med funktionsnedsättning**, genom de organisationer som företräder dem.

Fortsättning Artikel 4

4. Det ska inte förekomma **någon inskränkning** i eller något upphävande av någon av de mänskliga rättigheter eller grundläggande friheter som erkänns eller gäller i någon konventionsstat enligt lag-

5. Bestämmelserna i denna konvention ska omfatta **alla delar av federala stater utan inskränkning eller undantag.**

Vem ingår i lagen?

Tre grupper omfattas av LSS, de är:

Personer med **IF (intellektuell funktionsnedsättning), autism** eller autismliknande tillstånd.

Personer som i vuxen ålder har fått en **hjärnskada** efter en olycka eller en sjukdom.

Personer som har andra **varaktiga funktionsnedsättning**, som är stora och ger många svårigheter i vardagen.

Vad är skillnaden mellan SoL och LSS?

Målet med SoL är att ge hjälp så att du når en ***skälig levnadsnivå*** vilket betyder att du lever ett ***okej*** liv.

LSS har istället som mål att ge hjälp så att du når ***goda levnadsvillkor*** vilket betyder att du lever ett ***bra*** *liv*.

LSS är en lag som ger *rätt* till en bra vardag. Kommunen kan till exempel inte säga nej till en rättighet för att pengar eller möjlighet saknas. **SoL ger inte samma rätt** utan kan istället föreslå annan hjälp än vad som önskas. En person som exempelvis ansöker om en bostad med viss hjälp är inte garanterad detta. Kommunen kan istället ge ett **alternativt boende** med den hjälp som krävs för ***skälig levnadsnivå***.

Skillnader SoL och LSS

	SoL	LSS
Personal och handläggare	Allmänt socialt kunniga	Utbildade på funktionshinder
Nyttjarna (brukare)	Lägre grad av självbestämmande	Högre grad av självbestämmande
Rätten till insats	Beroende av kommunens ekonomi	Oberoende av kommunens ekonomi
Rätten till insats	Allmänt formulerad	Preciserade insatser
Rätten till insats	Beroende av om biståndet kan tillgodoses på annat sätt	Endast beroende av om behovet faktiskt tillgodoses
Kostar	Vad kommunen bestämmer, med viss begränsning	Gratis
Mål för insatserna	Ska ge skälig levnadsnivå	Skall ge goda levnadsvillkor
Personkrets	Alla funktionsnedsatta med betydande svårigheter	Preciserade grupper
Funktionshindrade med insats	Ca 30 000 under 65 år	Ca 65 000

Tillgänglighet bemötande

Gemensamt ansvar ?

Funktionsrätt Västerås 12 föreningar i samverkan

Visste du detta?

20% av de som lever i Sverige har någon form av funktionsnedsättning.
I Västerås bor det 156 838 innevånare enlig svb.se cirka 31 367

Det kan röra sig om personer med rörelsenedsättning, nedsatt syn eller hörsel, funktionsnedsättning till följd av psykiska besvär eller läs- och skrivsvårigheter.

Tack för att ni kom!

Margareta Hallner ordförande Funktionsrätt Västerås

Funktionsrätt Västerås